

Statsråd Ingvild Kjerkol
Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 Oslo

Oslo, 20.12.2021

Unge funksjonshemmedes krav til statsbudsjettet 2021

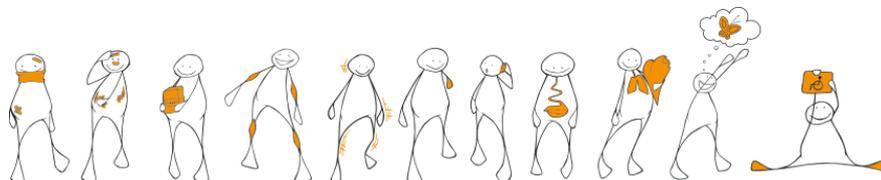
Unge funksjonshemmede leverer med dette våre krav til statsbudsjettet for 2023 på Helse- og omsorgsdepartementets områder.

1. Styrk habiliterings- og rehabiliteringstilbudet til unge

I 2021 ble evalueringen av Opptappingsplanen for habilitering og rehabilitering offentliggjort. Evalueringen peker på at planen ikke har bidratt til en systematisk og varig styrking av habiliterings- og rehabiliteringsfeltet. Rapporten fremhever særlig seks faktorer som årsaker til at dagens utfordringer vil fortsette:

- Manglende tilrettelegging og insentiver for en mer enhetlig nasjonal tilnærming
- Lite hensiktsmessig og uklar fordeling av ansvar
- Dagens lovfestede ordning med individuell plan og koordinator fungerer dårlig
- Budsjett- og ansvarsfordeling legger ikke til rette for kost-effektiv oppgaveløsning
- Svak styring og manglende lederforankring på nasjonalt nivå
- Svake systemer for erfaringsutveksling og læring

Dette er systematiske mangler som samlet sett fører til at habiliterings- og rehabiliteringsfeltet er for lavt prioritert i norsk helsetjeneste. Resultatet er store variasjoner rundt omkring i landet, og pasientene får ikke et likeverdig tilbud. Unge funksjonshemmede mener derfor det er behov for at det settes ned et utvalg som tar en grundig gjennomgang av hele habiliterings- og rehabiliteringsfeltet, og kommer med forslag til forbedring. Utvalget bør særlig vurdere rehabiliteringstilbudet til barn og unge. For å få til dette er god brukerrepresentasjon essensielt, herunder representanter fra organisasjoner for ungdom og unge voksne, eksempelvis fra Unge

funksjonshemmede eller noen av Unge funksjonshemmedes medlemsorganisasjoner.

Unge funksjonshemmede ber regjeringen om å sette ned et utvalg som foretar en grundig gjennomgang av hele habiliterings- og rehabiliteringsfeltet. Utvalget bør særlig vurdere tiltak for styrking av rehabiliteringstilbudet til barn og unge.

2. Ny nasjonal strategi for ungdomshelse

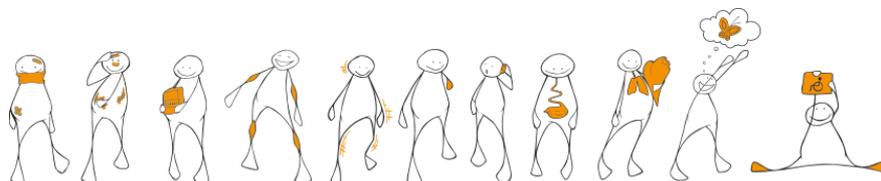
2021 var ungdomshelsestrategiens siste år. I løpet av strategiperioden har Unge funksjonshemmede sett noe bevegelse på feltet, men det er fortsatt et stort behov for videre innsats. Det mangler fremdeles en nasjonal arena for konsolidering og videreutvikling av ungdomshelsekompetansen i det norske helsevesenet. Det fins heller ingen statlig enhet som har koordinerings- og pådriveransvar på feltet.

Den utgåtte strategien hadde etter vårt syn et for snevert fokus på rus og psykisk helse. Vi etterlyser en tydeligere satsing på de gruppene som bruker alle deler av helsetjenestene mest, nemlig ungdom med funksjonsnedsettelse og kronisk sykdom. Mange av våre medlemmer opplever å møte et helsevesen som ikke er tilpasset deres behov, slik som i overgangen fra barne- til voksenavdelinger på sykehus. Videre opplever mange at deres stemme i helsevesenet ikke blir hørt, og ved mange regionale helseforetak er det store utfordringer med å etablere ungdomsråd som fungerer etter hensikten. Problemet er ikke ungdom som ikke vil delta i ungdomsrådene, men manglende nasjonale føringer på hvem som har ansvaret for ungdomsrådene. Unge funksjonshemmede forventer derfor at det kommer en ny strategi for ungdomshelse, og at strategien får et tydelig fokus på unge med funksjonsnedsettelse og kronisk sykdom.

Unge funksjonshemmede ber regjeringen bevilge midler til å utarbeide en ny ungdomshelsestrategi for perioden 2024-2027, med oppstart av arbeidet i 2023. Vi ber også regjeringen bevilge midler til en ekstern evaluering av dagens strategi, for å vurdere gjennomføring og måloppnåelse.

3. Oppfølging av konsekvenser for barn og unge som følge av koronapandemien

Koronapandemien har preget store deler av 2020 og 2021, og vil trolig prege store deler av 2022 og 2023. I 2021 ble det avsatt 100 millioner til en tiltakspakke for habilitering og avlastning til barn og unge med funksjonsnedsettelse. Unge

funksjonshemmede mener det også i 2023 er behov for en tilsvarende bevilgning. Selv om den akutte smittesituasjonen mest sannsynlig vil være over i 2023 har vi gjennom de siste årene erfart at pandemien utvikler seg og fortsatt kan påvirke samfunnet i stor grad. Ikke minst vil pandemien ha store ettervirkninger for ungdom med funksjonsnedsettelsers fysiske og psykiske helse i tiden fremover. Under pandemien har mange opplevd at viktige habiliterings- og avlastningstilbud avvikles i kortere eller lengre perioder. Dette får blant annet konsekvenser for å opprettholde funksjonsevne, og forhindre forverring. Videre lanserte Redd Barna og Nasjonalt Kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS) en rapport høsten 2022 som viser at barn og unge med funksjonsnedsettelse er særlig utsatt for vold og overgrep. Bortfall av habiliterings- og avlastningstilbud medfører at enkelte barns trygge voksne ikke lenger er tilgjengelig, og er av stor betydning for barnets beste, samt å kunne avdekke vold og overgrep. Det vil derfor være et stort behov for forsterket innsats også i 2023 for å gjenvinne funksjonsevne og forebygge videre forverring.

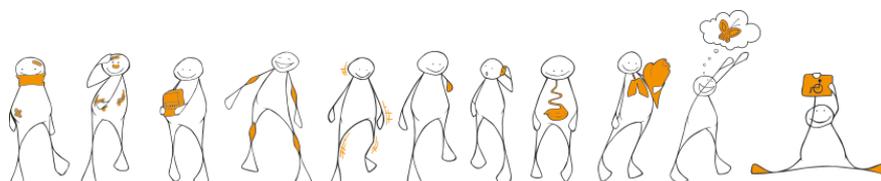
Videre har koronapandemien rammet barn og unge med funksjonsnedsettelse og kroniske sykdommer spesielt hardt. Unge funksjonshemmede er derfor fornøyd med at det i statsbudsjettet for 2022 bevilges 200 millioner kroner til oppfølging av tiltak i opptrappingsplanen for barn og unges psykiske helse. Det er positivt at det satses på barn og unges psykiske helse, og dette er en prioritering Unge funksjonshemmede mener må gjøres i flere år fremover.

Unge funksjonshemmede ber regjeringen om å bevilge minimum 200 millioner kroner til en tiltakspakke til habilitering og avlastning for barn og unge med funksjonsnedsettelse.

Unge funksjonshemmede ber regjeringen bevilge minimum 400 millioner kroner til oppfølging av barn og unge i etterkant av koronapandemien.

Anmodning om møte

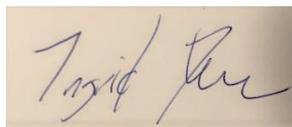
Unge funksjonshemmede ber med dette om et møte med politisk ledelse i departementet for å gjennomgå våre krav til statsbudsjettet for 2023.

Med vennlig hilsen,

Ingvild Østli
Generalsekretær
Unge funksjonshemmede

Ingrid Thunem
Påtroppende styreleder
Unge funksjonshemmede

Kopi: Kulturdepartementet v/Kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen.

